

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	„Babes-Bolyai” Tudományegyetem
1.2 Kar	Környezettudomány és Környezetmérnöki Kar
1.3 Intézet	Környezettudomány
1.4 Szakterület	Környezettudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Környezettudomány/ Diplomás a Környezettudományokban

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	TERMÉSZETI KOCKÁZATOK ÉS VESZÉLYEK						
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sikó Barabási Sándor						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sikó Barabási Sándor						
2.4. Tanulmányi év	II.	2.5.Félév	4	2.6.Értékelés módja	Vizsga	2.7.A tantárgy típusa	K V

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1.Heti óraszám	4	Melyből :3,2 előadás	2	3,3 szeminárium/laboratórium	2
3.2.Össz óraszám tanterv szerint	56	Melyből :3,5 előadás	28	3,6 szeminárium/laboratórium	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					11
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					4
Egyéb tevékenységek .....terepgyakorlat.....					-
3.7. Egyéni munka össz-óraszama	60				
3.8. Félévi össz óraszám	116				
3.9. Kredit szám	4				

4. Előfeltételek (ahol szükséges)

4.1. Tantervi	•
4.2. Kompetenciabeli	• Geológiai-, geodinamikai-, és környezetföldrajzi ismeretek szükségesek, de a tananyag ismertetése során feleleveníthetők.

5. Feltételek (ahol szükséges)

5.1. Az előadások lebonyolításának feltételei	• Logisztikai háttér, video, vetítési lehetőségek stb.
5.2. A szeminárium/laborgyakorlat lebonyolításának feltételei	• Logisztikai háttér, video, vetítési lehetőségek, térképek, plakátok, ismertető anyagok.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• A természeti veszélyek és kockázatok terminológiájának helyes használata. • A természeti veszélyeket és kockázatokat generáló jelenségek ismerete. • A természeti veszélyek és kockázatok felmérésének módszertani használata. • A természeti veszélyek és kockázatok valószínűségének jellemzése és értékelése. • A természeti veszélyek és kockázatok ismerete a Földön és Romániában.

Transzverzális kompetenciák	• Összefüggések ismerete a környezetföldrajz témakörében • A természeti veszélyek és kockázatok illetve ezek megelőzési és levezetési folyamatainak ismertetése mint közinformáció.

7. A tantárgy célkitűzései

7.1. A tantárgy általános célkitűzései	• Ismeretanyagot nyújt a Földet érő természeti katasztrófák lehetőségeiről, ezek mechanizmusairól és az előrejelzés módjairól.
7.2. A tantárgy jellegzetes célkitűzései	• A szakirodalomban ismeretes szakkifejezések magyarázata és elsajátítása. • Geológiai, geomorfológiai, klimatológiai és biológiai kockázatkiváltó jelenségek magyarázata. • A legfontosabb természeti katasztrófák ismertetése, ezek társadalmi és környezeti hatásai.

8. A tantárgy tartalma

8.1. Előadás	Az előadás módszerei	Megjegyzések
1. Veszélyek, kockázatok és természeti katasztrófák : alapfogalmak, szakkifejezések, osztályozás	ppt. bemutató – megvitatás, interaktív párbeszéd, csoportmunkák és gyakorlatok	
2. Veszélyek, kockázatok és természeti katasztrófák. Gazdasági és társadalmi következmények.	ppt. bemutató – megvitatás	
3. Vulkáni jelenségek és a társul kockázatok : sebezhetőség és alkalmazkodás.	ppt. bemutató – megvitatás	
4. Földrengések. Veszély és katasztrófa források.	ppt. bemutató – megvitatás	
5. Tsunami	ppt. bemutató – megvitatás	
6. Tömegek elmozdulása. Földcsuszamlások és hólavínák : veszélyek, kockázatok, sebezhetőség.	ppt. bemutató – megvitatás	
7. A földterületek degradációja : erózió, savasodás, glejjesedés.	ppt. bemutató – megvitatás	
8. Légköri kockázatok : vihar, jégeső, szárazság, elsivatagosodás.	ppt. bemutató – megvitatás	
9. Áradások, árvizek. Gazdasági és társadalmi következmények.	ppt. bemutató – megvitatás	
10. Eljegesedés vagy globális fölmelegedés.	ppt. bemutató – megvitatás	
11. Kozmikus veszélyek : meteoritok, aszteroidák.	ppt. bemutató – megvitatás	
12. Kozmikus veszélyek : napkitörések. Gazdasági és technikai hatások.	ppt. bemutató – megvitatás	
13. Biológiai veszélyek : járványok, rovarinváziók stb.	ppt. bemutató – megvitatás	
14. Veszély megelőzési és monitorizálási lehetőségek	ppt. bemutató - megvitatás	

Szakirodalom:

1. Borsy Zoltán (1998) – Általános természet-földrajz. Nemzeti tankönyvkiadó. Budapest.
2. Farcaș R.C. (2011) – Studiu geosistemic asupra situațiilor de urgență. Teza de doctorat. Univ.”Al.Ioan Cuza” Iași, Fac.Geografie. *Jegyzet.*
3. Georgescu E.S. (2005) - Managementul riscului seismic: specific, percepție și comunicare. Editura Fundatiei Culturale LIBRA. *Jegyzet.*
4. Ionescu Al. (1973) – Efectele biologice ale poluării mediului. Ed.Academia RSR, București.

5. Kerényi A. (2003) – Környezettan. Természet és társadalom - Globális szempontból. Mezőgazda kiadó, Budapest. 6. Keveiné Bárány Ilona (2006) - Talajföldrajz. Nemzeti tankönyvkiadó. Budapest 7. László A. (2011) – Fizikai földtan és környezet szemlélet. Egyetemi jegyzet. BBTE Sepsiszentgyörgy. 8. Nagy K., Halász L. (2002) – Katasztrófavédelem. Egyetemi jegyzet. Zrinyi Miklós Nemzetvédelmi egyetem. Vegyi és Környezetbiztonsági Tanszék. Budapest. <i>Jegyzet.</i> 9. Sikó B.S. (2009) – Talajökológia. Universitatea Babeş-Bolyai Extensiunea universitară Sf.Gheorghe. <i>Belső használatra</i> - CD. 10. Sofroni V., Puţuntică A., Iacob M. (2009) – Fenomene şi procese geografice de risc. Curs de lecţii. Univ.de stat Tiraspol, Fac.Geografie. <i>Jegyzet.</i>		
8.2. Szeminárium / Laboratórium	Leadási módszerek	Megjegyzések
1. Természeti kockázatok helyzete a Földön	Interaktív vita	
2. Kőzettípusok, tektonikai elhelyezkedések, mint kockázati tényezők	Interaktív vita	
3. Vulkánok kockázata. Esettanulmány.	Interaktív vita	
4. Földrengések, szeizmológia. Romániai esettanulmány	Interaktív vita	
5. Tsunamik által okozott katasztrófák	Interaktív vita	
6. Földcsuszamlások és hólavínák. Romániai esettanulmányok	Interaktív vita	
7. Talajdegradációs területek. Gazdasági hatások.	Interaktív vita	
8. Tornádók és trópusi ciklonok. Esettanulmányok.	Interaktív vita	
9. A Föld elsivatagosodási területei.	Interaktív vita	
10. Legfontosabb árvíz-katasztrófák Romániában.	Interaktív vita	
11. Paleoklimatológia	Interaktív vita	
12. A Földtörténelem nagy kozmikus katasztrófái	Interaktív vita	
13. A Földtörténelem nagy napkitörései és hatásuk a civilizációra	Interaktív vita	
14. A Földtörténelem nagy járványai, bogárinváziói.	Interaktív vita	
Szakirodalom : 1. Barati G. (2002) – Talajtan és talajvédelem. Ökológiai intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Miskolc. <i>Jegyzet.</i> 2. Borsy Zoltán (1998) – Általános természet-földrajz. Nemzeti tankönyvkiadó. Budapest. 3. Kerényi A. (2003) – Környezettan. Természet és társadalom-Globális szempontból. Mezőgazda kiadó, Budapest 4. Konrad Lorenz (1988) – A civilizált emberiség nyolc halálos bűne. IKVA kiadó Sopron. 5. Konrad Lorenz (1991) – Mentsétek meg a reményt. Európa könyvkiadó, Budapest. 6. Papp S. (2008) – Környezeti kémia. HEFOP Program Budapest. <i>Jegyzet.</i> 7. Radics L. (2001) – Ökológiai gazdálkodás. Dinasztia kiadó, Budapest.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Az elméleti szakoktatás, a szemináriumi illetve laboratóriumi gyakorlatok, összességében a tantárgy elsajátítása során felhalmozódott ismeretanyag igen fontos a szakismeretek alapjának megteremtésében. Ezáltal a diák a jelenlegi munkaerő piacra megalapozott felkészültséggel tud jelentkezni olyan esetben is, amikor ez állandó dinamikában van.

10. Értékelés

Tevékenység típus	10.1. Értékelési kritériumok	10.2. Értékelési módszerek	10.3. Aránya a végső jegyben
10.4. Előadás	Az információk tartalmi ismerete	Írásbeli próba	70 %
	Az információk		

	felhasználásának képessége új kontextusokban		
10.5. Szeminárium / laboratórium	A laboratóriumi anyag ismerete	Esettanulmány kollokvium	30 %
10.6. Minimálisan elvárt teljesítmény			
• Az előadások anyagának minimum 60 % - os ismerete. • A laboratóriumi gyakorlatok anyagának minimum 60 % - os ismerete.			

A kitöltés dátuma

Az előadások tituláris oktatója

A szemináriumok tituláris oktatója

2018.04.19

Dr. Sikó-Barabási Sándor

Dr. Sikó-Barabási Sándor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....

.....